

Whitepaper

Verwerkingsregister voor persoons- en
politiegegevens in de i-Navigator

Colofon

Uitgever: VHIC, Einsteinlaan 26a, 2289 CC Rijswijk, www.vhic.nl
Auteurs: Kees-Jan Vermeulen.
Versie: 1.0
Publicatiedatum: 25 maart 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze whitepaper heeft betrekking op VIND Informatiemanagement.
VIND Informatiemanagement is een gezamenlijk product van Sdu en VHIC.

Voor vragen over VIND Informatiemanagement kunt u terecht bij Sdu:
<https://www.sdu.nl/vind-informatiebeheer>

Inhoudsopgave

Verwerkingsregister in de i-Navigator	3
Inleiding AVG verwerkingsregister	3
Wet politiegegevens	3
i-Navigator als Single Point of Truth (SPOT)	3
Verwerkingsregister.....	4
Eisen aan het verwerkingsregister	4
1. <i>Naam en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en van de Functionaris Gegevensbescherming</i>	4
2. <i>De verwerkingsdoeleinden/doelen van de onderzoeken</i>	5
3. <i>De verwerkingstypen</i>	5
4. <i>Een beschrijving van de categorieën van betrokkenen</i>	5
5. <i>Een beschrijving van de categorieën van persoonsgegevens</i>	5
6. <i>De categorieën van ontvangers o.a. derde landen en internationale organisaties</i>	6
7. <i>De beoogde termijnen waarbinnen de verschillende categorieën gegevens moeten worden gewist</i>	6
8. <i>Een algemene beschrijving van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen</i>	6
Verwerkingsregister onder de Wpg	7
1. <i>Verwerkt politiegegevens:</i>	7
2. <i>Profilering</i>	7
<i>Zie de verwerkingsdoeleinden/doelen van de onderzoeken in de voorgaande paragraaf.</i>	7
Het Model-DSP gaat verder dan de eisen	7
1. <i>(Rechts)Grondslagen</i>	7
2. <i>Verwerkingsverantwoordelijke</i>	8
Vastleggen stroom van persoonsgegevens.....	8
1. <i>Afzender</i>	8
2. <i>Registratie</i>	9
3. <i>Ketenpartner (of Organisatie)</i>	9
4. <i>Openbare bron</i>	9
5. <i>Informatiesystemen</i>	10
6. <i>Welke persoonsgegevens worden gedeeld met de ketenpartner</i>	10
Lokale aanpassingen, beheer en openbaarmaking.....	10
<i>Zelf doen</i>	10
<i>Het beheren van een verwerkingsregister</i>	10
<i>Openbaar maken</i>	11
Single Point of Truth.....	11
Ondersteuning voor VHIC	11

Verwerkingsregister in de i-Navigator

Inleiding AVG-verwerkingsregister

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing in de gehele Europese Unie. Met deze verordening, ook bekend onder de naam General Data Protection Regulation (GDPR), is de huidige privacyrichtlijn, de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), vervangen. Met de inwerkingtreding van de AVG hebben organisaties een verantwoordingsplicht. Dit houdt in dat organisaties moeten kunnen aantonen dat ze voldoen aan de gestelde eisen met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens. Een organisatie kan aantonen dat ze hieraan voldoet door documentatie bij te houden die kan dienen als bewijslast voor de juistheid van de verwerkingen. Een belangrijk onderdeel van deze documentatie is een centraal verwerkingsregister. In dit verwerkingsregister wordt onder andere vastgelegd waar en door wie welke persoonsgegevens worden verwerkt, met wie die gegevens worden gedeeld en wat daarvoor de grondslag is. Om dit verwerkingsregister goed op te zetten en in te vullen is een uitgebreide inventarisatie van de verwerkingen van persoonsgegevens die binnen de organisatie plaatsvinden noodzakelijk. Dit is een omvangrijke operatie waarbij alle werkprocessen van een organisatie moeten worden nagelopen en er moet worden bepaald of er al dan niet sprake is van verwerkingen van persoonsgegevens.

Wet politiegegevens

Naast de AVG hebben organisaties sinds 2019 ook te maken met de gewijzigde Wet politiegegevens (Wpg). De wijzigingen leggen organisaties met Buitengewone Opsporingsambtenaren (BOA) in dienst, de verplichting op om een verwerkingsregister voor politiegegevens te hebben. Onder de WPG valt de verwerking van persoonsgegevens voor voorkoming van, onderzoek naar, opsporing van en vervolging van strafbare feiten. Toezicht en bestuursrechtelijke taken vallen nog gewoon onder AVG.

i-Navigator als Single Point of Truth (SPOT)

In 2002 stelde de *Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden* het hebben van een Documentair StructuurPlan (DSP) verplicht. Overheidsorganisaties dienden een overzicht te hebben van alle informatie in de organisatie en dat vast te leggen in een DSP. Deze verplichting werd opgenomen omdat het informatielandschap versnipperd was geraakt door de vele informatiesystemen die een organisatie gebruikt om haar taken uit te voeren. De specifieke verplichting voor het hebben van een DSP is met de inwerkingtreding van de *Archiefregeling* vervallen, maar de verplichting voor organisaties om te weten waar informatie zich bevindt is nog steeds van kracht (en wordt in 2022 nog een keer onderstreept in de Wet open overheid).

In 2004 heeft VHIC in samenwerking met Sdu en de VNG¹ daarom een Model-DSP uitgebracht met het idee dat alle gemeenten in Nederland ongeveer dezelfde taken uitvoeren en dus ongeveer dezelfde processen uitvoeren. Met andere woorden: de informatiehuishouding voor gemeenten moet in hoofdlijnen ongeveer hetzelfde zijn. Het idee is dat een centrale redactie bijhoudt welke processen door een groep van organisaties (gemeenten, waterschappen, onderwijsinstellingen en woningcorporaties) worden uitgevoerd, welke normen, standaarden, bewaartermijnen en regelgeving van toepassing zijn op een werkproces of zaaktype² en dat via updates aan de gebruikers doorgeeft. Gebruikers kunnen deze content vervolgens aanpassen naar de lokale situatie en zo een informatiehuishoudingsplan³ opstellen. Zij creëren daarmee hun eigen DSP en daarmee een Single Point of Truth (SPOT): de processen en de informatie die daaraan hangt, moeten leidend zijn voor alle informatie in de organisatie, onafhankelijk van de verschijningsvorm, locatie of het (software)stelsel.

Dezelfde gegevens bijhouden op meerdere locaties leidt tot inconsistente gegevens, waardoor de organisatie zich onvoldoende kan verantwoorden en problemen heeft met het beheer. Dat geldt ook voor de gegevens die de informatiehuishouding van organisatie beschrijven. Deze dienen dus zoveel mogelijk op één locatie binnen de

¹ De VNG is inmiddels niet meer bij het Model-DSP betrokken.

² VHIC maakt binnen het Model-DSP geen verschil tussen een werkproces of een zaaktype

³ Ook wel informatiestructuurplan of beschrijving van het informatiebeleid genoemd.

organisatie te worden beheerd en dat kan met behulp van de i-Navigator en het Model-DSP. De aanschaf van aparte pakketten die specifieke taken uitvoeren, zoals het beheren van een verwerkingsregister, leiden tot afwijkingen in de SPOT en dat is ongewenst.

Uitgangspunt van de redactie van VHIC is dat alle informatie die gerelateerd *kan* worden aan een proces, ook daadwerkelijk wordt opgehangen aan een werkproces. De redactie bedenkt dan nieuwe velden en functionaliteiten, verzorgt een initiële vulling van die velden en neemt verantwoordelijkheid voor het beheer van de nieuwe content.

Op dit moment maken ongeveer 300 gemeenten, waterschappen, provincies, veiligheidsregio's, omgevingsdiensten en onderwijsinstellingen gebruik van het voor hun sector beschikbare Model-DSP.

Het model-DSP wordt door deze gebruikers op verschillende manieren gebruikt:

1. Als de locatie waarin de werkprocessen worden beheerd die worden gebruikt in zaaksystemen
2. Als naslagwerk voor archivering (bewaartermijnen)
3. Als verwerkingsregister voor de AVG en Wpg
4. Als locatie voor het inventariseren van de Baseline Informatieveiligheid Overheden (BIO)
5. Als informatiehuishoudingsplan wat gebruikt wordt als centraal register voor werkprocessen. Dit centrale register wordt dan gebruikt voor alle (of een paar) bovenstaande doeleinden.

Verwerkingsregister

De verplichting vanuit de AVG en Wpg voor het hebben van een verwerkingsregister is in principe een herhaling van de verplichting van de Regeling Geordende en Toegankelijke Staat om een overzicht te hebben van alle informatie in de organisatie. Een verplichting die overigens opnieuw zal worden opgelegd door de Wet open overheid in 2022 en de nieuwe Archiefwet 2021⁴. Het verwerkingsregister richt zich daarbij specifiek op alle persoonsgegevens die een organisatie registreert, raadpleegt en bewaart.

Ook hiervoor geldt dat gelijkwaardige organisaties ongeveer dezelfde persoonsgegevens verwerken. De redactie heeft daarom het besluit genomen om ook het verwerkingsregister op te nemen in het Model-DSP. Er is immers al een overzicht van alle informatie in de organisatie. Het enige dat voor het verwerkingsregister nodig was, waren een aantal nieuwe velden en een inventarisatie die zich specifiek richt op persoonsgegevens. Deze zijn zo ingevuld dat wanneer het vanuit de aard van het proces nodig is persoonsgegevens te verwerken, dit is opgenomen. Met deze nieuwe modelcontent is het verplichte verwerkingsregister al grotendeels gevuld en hebben organisaties een startpunt van waaruit zij hun eigen verwerkingsregister compleet kunnen maken. De modelcontent is opgesteld aan de hand van de stappen voor de inventarisatie van persoonsgegevens zoals beschreven in de *Roadmap voor de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming*⁵. Zie voor meer informatie over de invulling van de velden en de keuzes die daarin zijn gemaakt ons whitepaper *Het model-DSP als centraal verwerkingsregister*⁶

Eisen aan het verwerkingsregister

Volgens artikel 30 van de AVG en artikel 31d van de Wpg dienen de volgende aspecten te worden opgenomen in het verwerkingsregister:

1. Naam en contactgegevens van de verwerkingsverantwoordelijke en van de Functionaris Gegevensbescherming

In de module 'Configuratie' kan de naam en adresgegevens van de organisatie worden ingevuld. Tevens kan daar de naam van de Functionaris Gegevensbescherming worden opgenomen.

⁴ De nieuwe archiefwet gaat waarschijnlijk per 2024 in werking treden

⁵ Heijst, Tineke van, 'Roadmap voor de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming', mei 2017, beschikbaar via <https://vhic.nl/nieuws/1200-roadmap-avg>

⁶ https://www.vhic.nl/wp-content/uploads/2018/01/Whitepaper_Het_Model_DSP_als_centraal_verwerkingsregister.pdf

2. De verwerkingsdoeleinden/doelen van de onderzoeken

De organisatie dient vast te leggen welke verwerkingsdoeleinden er zijn. Dit zijn de doelen waarom een verwerking plaatsvindt. Vanuit de gedachte van het Model-DSP wordt er altijd gewerkt vanuit een proces. Alle gegevens (dus ook persoonsgegevens) die door een organisatie worden verwerkt, hebben te maken met één of meerdere processen in de organisatie. Zonder proces is er dus geen verwerkingsdoeleinde en mag een organisatie geen persoonsgegevens verwerken. De naam van het werkproces in het DSP is daarmee ook de naam van het verwerkingsdoeleinde⁷ (veld: 'Naam' op het tabblad 'Algemeen').

Onder de Wpg dient te worden aangegeven wat de doelen van de onderzoeken zijn. Ook hier verwijst de redactie naar de naam van het proces.

3. De verwerkingstypen

Er dient te worden aangegeven welke verwerkingstypen er zijn. Daarbij wordt verwezen naar de definitie van een verwerking. In deze definitie wordt echter een grote hoeveelheid werkwoorden genoemd. Omdat het ondoenlijk is om al deze onuitputtelijke lijst van werkwoorden op te nemen in een lijst en te beheren heeft de redactie de keuze gemaakt deze hoeveelheid samen te vatten tot twee mogelijkheden:

persoonsgegevens worden in een proces of gemuteerd of geraadpleegd.

Deze keuze is gemaakt omdat het voor een organisatie van belang is om te weten waar persoonsgegevens worden gemuteerd, omdat daar de grootste risico's zijn op fouten en oneigenlijke wijzigingen.

Functionarissen Gegevensbescherming willen vaak ook de optie 'wissing' zien, maar volgens de redactie vindt wissing van persoonsgegevens nooit binnen het proces plaats. Het is altijd een apart proces en dat proces wordt in het Model-DSP benoemd als 'archievernietiging', persoonsgegevens verwijderingsverzoek of politiegegevens verwijderingsverzoek.

4. Een beschrijving van de categorieën van betrokkenen

Op het tabblad 'AVG (l)'⁸ is een veld (cat. betrokkenen) aanwezig voor het bijhouden van de categorieën van betrokkenen. Hier zit ook een waardelijst achter die kan worden gebruikt door gebruikers. In de AVG wordt gesproken over categorieën van betrokkenen. Er wordt echter niet aangegeven welke categorieën dit dan in de praktijk betreft. Dit zal in de loop van de tijd duidelijk worden door jurisprudentie of wellicht richtlijnen vanuit de Autoriteit Persoonsgegevens. Op dit moment is het begrip 'categorieën van betrokkenen' dan ook voor meerdere interpretaties vatbaar en verschillen de meningen over wat nu precies 'categorieën van betrokkenen' zijn. VHIC heeft daarom besloten dit veld dan ook niet te vullen. Het veld is er wel en gebruikers kunnen deze vullen, maar voorlopig adviseert VHIC dat niet te doen. Indien er duidelijkheid komt over welke categorieën benoemd zouden moeten worden, zal VHIC dit veld gaan opnemen op het tabblad 'AVG (m)' en dit veld (en de waardelijst) gaan beheren.

5. Een beschrijving van de categorieën van persoonsgegevens

Op verschillende locaties in de i-Navigator zijn velden opgenomen voor het registreren van de categorieën van persoonsgegevens op de tabbladen 'AVG (m)' en 'AVG (l)'. In de AVG wordt gesproken over categorieën van persoonsgegevens. In de AVG worden in feite twee categorieën aangegeven: bijzondere persoonsgegevens en de overige persoonsgegevens. De bijzondere persoonsgegevens worden in artikel 9 van de AVG benoemd. De redactie heeft ervoor gekozen om elke categorie bijzondere persoonsgegevens, zoals die worden genoemd in de AVG, apart op te nemen, zodat per proces kan worden aangegeven of deze persoonsgegevens mogelijk worden verwerkt.

De redactie heeft daarnaast nog twee categorieën apart opgenomen:

---

⁷ In de excel die kan wordt uitgedraaid komt de naam van het proces ook terecht in de kolom 'Verwerkingsdoel'

⁸ L staat altijd voor Lokaal, M voor Model. Modelvelden worden door de redactie onderhouden en beheerd. Lokale velden zijn gelijk aan modelvelden, maar hier kan een organisatie eventuele afwijkingen ten opzichte van de modelvelden vastleggen. Deze velden worden niet door de redactie beheerd of overschreven bij updates.

- a. Burgerservicenummer: dit is formeel gezien geen bijzonder persoonsgegeven, maar er moeten zoveel maatregelen worden getroffen om deze gegevens af te schermen dat het wel als bijzonder wordt beschouwd.
- b. Inkomensgegevens: in de AVG is dit geen bijzonder gegeven, in de Wet Bescherming Persoonsgegevens was dat wel het geval. In Nederland wordt dit schijnbaar in tegenstelling tot de EU als bijzonder gezien en daarom is het door VHIC apart opgenomen.

Overige persoonsgegevens zijn in het Model-DSP opgenomen als 'Basispersoonsgegevens'.

Dit zijn alle persoonsgegevens die in de AVG niet als bijzonder worden genoemd. Dit betreft dus het merendeel van de bestaande persoonsgegevens. Gezien het feit dat dit een enorm aantal persoonsgegevens betreft, heeft VHIC besloten die als één categorie op te nemen. Het is ondoenlijk om per proces bij te houden welke 'normale' persoonsgegevens worden verwerkt. Indien er een standaard komt waarbij de basispersoonsgegevens verder kunnen uitgesplitst, zal VHIC dit ook opnemen in de i-Navigator.

Mocht een organisatie meer gegevens willen opnemen dan de redactie heeft opgenomen in de i-Navigator, bestaat altijd de mogelijkheid om lokale (eigen) velden aan te maken.

Logischerwijs zijn de tabbladen met de categorieën persoonsgegevens op procesniveau opgenomen zodat op procesniveau kan worden aangegeven welke persoonsgegevens worden verwerkt. Deze tabbladen zijn ook opgenomen bij elke registratie⁹. Een registratie kan meer persoonsgegevens bevatten dan één werkproces. Een registratie is namelijk een verzameling van gegevens die uit meerdere processen (kunnen) komen.

De tabbladen komen ook voor in de link tussen een proces en de organisatie. Zie hiervoor het hoofdstuk **Vastleggen stroom van persoonsgegevens**.

6. De categorieën van ontvangers o.a. derde landen en internationale organisaties

Bij elk proces is een tabblad 'Organisaties' te vinden: voor de uitleg hiervan zie punt 2 van het hoofdstuk **Vastleggen stroom van persoonsgegevens**.

Op de tabbladen 'AVG (m)' en 'AVG (l)' kan per proces worden aangegeven of er sprake is van 'Doorgifte aan het buitenland' en kan daarbij een toelichting worden opgenomen. Hiermee wordt doorgifte van persoonsgegevens bedoeld aan landen of organisaties buiten de EU. Voor de meeste gebruikers is dit niet van toepassing aangezien er geen persoonsgegevens aan het buitenland worden verstrekt. Enkel een aantal onderwijsinstellingen geven persoonsgegevens door over studenten, maar dit geldt maar voor een paar processen.

7. De beoogde termijnen waarbinnen de verschillende categorieën gegevens moeten worden gewist

Bij elk proces in het Model-DSP is op het tabblad 'Archivering' de bewaartemijn van het proces aangegeven. Hierbij wordt uitgegaan van de mogelijke uitkomst van het proces (resultaat). De bewaartermijnen zijn altijd bepaald aan de hand van de geldende selectielijsten. Persoonsgegevens dienen bewaard te blijven zolang de bewaartermijn van het proces waar de persoonsgegevens onderdeel van zijn, nog niet verstreken is. Van tussentijdse vernietiging van persoonsgegevens kan geen sprake zijn, behalve in die gevallen waarbij de betrokkene daarom specifiek vraagt, wat een specifiek proces is in het Model-DSP.

8. Een algemene beschrijving van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen.

In het Model-DSP wordt hier alleen verwezen naar het veld 'Vertrouwelijkheid' op het tabblad 'Behandeling' zoals dat bij elk proces voorkomt. Hoe met (persoons)gegevens wordt omgegaan, dient te worden opgenomen in algemene (beleids)plannen. Dit valt daarom niet per proces te bepalen.

⁹ Een registratie moet worden beschouwd als een lijstje met objecten. Een object kan van alles zijn: beleid, burgers (BRP), studenten, bomen, contactpersonen, etc. Een registratie wordt vaak bijgehouden in een informatiesysteem, maar kan ook een excellijst zijn.

Het is overigens wel mogelijk om documenten (dus ook beschrijvingen van technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen) in de i-Navigator aan werkprocessen te koppelen. Zie hiervoor de i-NavigatorOpleidingen, onderdeel 'Documentenreferenties'.

Verwerkingsregister onder de Wpg

Het verwerkingsregister onder de Wpg lijkt in grote lijnen op het verwerkingsregister onder de AVG. Er zijn echter wel een aantal verschillen. Daarom zijn er in de i-Navigator een aantal velden specifiek voor de Wpg opgenomen:

1. Verwerkt politiegegevens:

Hier kan worden aangegeven of in een proces politiegegevens worden verwerkt. Voor klanten van het Model-DSP geldt dat voor drie soorten processen: het opleggen van strafrechtelijke maatregelen onder de handhaving, het opleggen van boetes onder het Sociaal Domein (> € 50.000, -) en proces-verbalen onder de leerplicht.

2. Profilering

Vanuit de Wpg dient een organisatie aan te geven of er bij de verwerking van de politiegegevens gebruik wordt gemaakt van profilering.

3. WPG rechtsgrondslag

Zie de verwerkingsdoeleinden/doelen van de onderzoeken in de voorgaande paragraaf.

4. WPG Autorisaties

Zie hieronder (*Grondslagen*)

Het Model-DSP gaat verder dan de eisen

De AVG en Wpg geven een aantal minimale eisen waaraan een verwerkingsregister moet voldoen. Echter, het Model-DSP is bedoeld als informatiehuishoudingsplan en kan dus voor meerdere doeleinden worden gebruikt. VHIC heeft daarom een aantal velden en functies opgenomen met als doel dat er een compleet overzicht is van waar persoonsgegevens verwerkt worden, waar ze zich bevinden, waar ze vandaan komen en waar ze heen gaan. Door al deze informatie over persoonsgegevens in kaart te brengen kan de organisatie sneller en accurater voldoen aan informatieverzoeken die betrokkenen onder de AVG en Wpg mogen stellen aan de organisatie.

1. (Rechts)Grondslagen

Dit is geen vereiste uit de AVG om vast te leggen in het verwerkingsregister maar het wordt wel aangeraden omdat in de communicatie naar de betrokkenen de grondslag een belangrijke rol speelt. Om persoonsgegevens te mogen verwerken heeft een organisatie een grondslag nodig. Zonder grondslag mag een organisatie de persoonsgegevens niet verwerken. De AVG vermeldt zes mogelijke grondslagen.

- Wettelijke verplichting: deze is door de redactie gekozen als er op het tabblad 'Behandeling' wetgeving aan een proces is gekoppeld
- Algemeen belang: het betreft hier een grondslag die gebruikt wordt als een proces wordt uitgevoerd op basis van een publiekrechtelijke taak. Indien op het tabblad 'Behandeling' een modelverordening aan het proces is gekoppeld is altijd voor deze grondslag gekozen
- Overeenkomst: er is een overeenkomst op basis waarvan persoonsgegevens worden verwerkt. Zo is aan bijna alle processen die betrekking hebben op personeelsleden gekozen voor deze grondslag, omdat de werkgever vanuit de arbeidsovereenkomst persoonsgegevens mag verwerken.
- Toestemming: de betrokkene heeft toestemming gegeven voor de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens. Dit is door de redactie bijna nergens gebruikt, omdat het hier vaak specifieke zaken betreft.

- Vitaal belang: het is van vitaal belang voor de betrokkene dat zijn/haar persoonsgegevens door de organisatie worden verwerkt. Ook deze grondslag wordt bij nergens gebruikt, behalve bij de processen omtrent calamiteiten en rampenbestrijding.
- Gerechtvaardigd belang: overheidsorganisaties mogen deze grondslag alleen gebruiken als zij als privaatrechtelijk persoon optreedt. Dit geldt bijvoorbeeld bij aansprakelijkstellingen en juridische procedures.

Bij elk proces is maar één grondslag vermeld. Het is mogelijk dat een proces meerdere grondslagen heeft. Zo vindt de verkoop van grond plaats door middel van een overeenkomst, maar de organisatie treedt ook op als privaatrechtelijk persoon en er kan dus ook gekozen worden voor gerechtvaardigd belang. Een WMO-voorziening wordt verstrekt op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning, maar ook op basis van de publiekrechtelijk taak die een gemeente moet uitvoeren. In die gevallen is ervoor gekozen om de wettelijke verplichting of de overeenkomst voor te laten gaan.

Onder de Wpg gelden 'rechtsgrondslagen'. Deze zijn gebaseerd op artikelen 8, 9 of 10 van de Wet politiegegevens. Voor klanten van het Model-DSP geldt dat zij alleen politiegegevens verwerken onder artikel 8 (uitvoering van dagelijkse politietaak). Artikelen 9 en 10 zijn voor hen niet van toepassing.

2. Verwerkingsverantwoordelijke

De verwerkingsverantwoordelijke is volgens de AVG degene die het doel en de middelen van de verwerking vaststelt en onder de Wpg de organisatie die door de betrokken verwerkingsverantwoordelijken is belast met de feitelijke zorg voor de verwerking en het treffen van de maatregelen. Dat is in de regel altijd de organisatie zelf. Het is echter wenselijk dat het duidelijk is wie binnen de organisatie verantwoordelijk is voor de verwerking. De redactie verwijst hiervoor naar de rol die benoemd is in het veld 'Proceseigenaar' op het tabblad 'Algemeen'. Degene die de hoofdverantwoordelijke is voor het uitvoeren van een proces is daarmee ook degene die verantwoordelijk is voor de verwerking van de persoonsgegevens in dat proces.

De redactie heeft zich gerealiseerd dat er organisaties zijn die het veld 'proceseigenaar' gebruiken voor een koppeling naar een zaakstelsel. Deze klanten gebruiken dit veld dus eigenlijk voor een ander doel dan het aangeven van de proceseigenaar. Daarom heeft de redactie op het tabblad 'AVG(l)' het veld 'Verwerkingsverantwoordelijke' opgenomen. Deze heeft dezelfde functie als het veld 'proceseigenaar' en is alleen bedoeld voor gebruikers die het Model-DSP ook gebruiken als koppeling naar een zaakstelsel. Deze klanten kunnen het veld 'Proceseigenaar' dan blijven gebruiken voor de koppeling met het zaakstelsel en het veld 'Verwerkingsverantwoordelijke' gebruiken om de daadwerkelijke proceseigenaar aan te geven voor het verwerkingsregister.

Vastleggen stroom van persoonsgegevens

Het doel van de AVG is in de basis inzicht te krijgen in waar persoonsgegevens worden opgeslagen en met wie deze gegevens worden gedeeld. Een betrokkene heeft namelijk het recht om te weten waar zijn/haar persoonsgegevens die de organisatie verwerkt vandaan komen en waar ze blijven. Bovendien is onder de Wpg het inzicht nodig om de bijzondere persoonsgegevens goed af te kunnen schermen. Dat betekent dat in beeld moet worden gebracht hoe de stroom van informatie verloopt. Voor het Model-DSP is dat niets nieuws. Om echter inzichtelijk te maken hoe de stroom van *persoonsgegevens* verloopt, zijn er nieuwe velden toegevoegd die in combinatie met al bestaande velden en gegevens een compleet beeld geven van de informatiehuishouding voor wat betreft persoonsgegevens.

Op de tabbladen 'AVG(m)' en 'AVG(l)' is een veld opgenomen met de naam 'bron persoonsgegevens'. Dit veld heeft vier mogelijke waarden:

1. Afzender

Persoonsgegevens zijn afkomstig van de afzender van de informatie (aanvrager, indiener, etc.)

2. Registratie¹⁰

Persoonsgegevens zijn afkomstig uit een registratie of een proces slaat persoonsgegevens op in een registratie. Bij elke proces in het Model-DSP is op het tabblad 'Registraties' aangegeven welke registraties gebruikt worden bij de uitvoering van het proces.

Bij elke registratie is aangegeven of een proces muteert in de registratie of deze enkel raadpleegt. Indien een proces muteert (een object in de registratie wordt gewijzigd, beëindigd of er wordt een nieuw object gecreëerd) in een registratie, betekent dit dus dat persoonsgegevens worden opgenomen of gewijzigd in de registratie.

Ook kan worden aangegeven of een registratie een bron is voor persoonsgegevens. In deze gevallen wordt bij de uitvoering van een proces gebruik gemaakt van persoonsgegevens die de organisatie al in een registratie heeft staan. Een proces raadpleegt dan deze registratie. Het meest gebruikte voorbeeld is een proces waarbij de BRP wordt geraadpleegd om de juiste NAW-gegevens van een afzender te registreren.

Door de link te openen tussen het proces en de registratie (u opent dan de module 'Procesregisters') kunnen de velden 'Muteert' en 'Bron persoonsgegevens' worden aangepast (mits dit lokaal toegevoegde registers zijn, modelregisters worden beheerd door de redactie).

De redactie heeft al een flink aantal registraties opgenomen in het Model-DSP. Een gebruiker zal echter deze lijst compleet moeten maken, omdat organisaties vaak ook nog eigen registraties bijhouden waar persoonsgegevens in kunnen worden verwerkt.

3. Ketenpartner (of Organisatie)

Per proces is er een tabblad aanwezig waar een organisatie aan een proces kan worden gekoppeld. Hiermee kan een organisatie aangeven welke ketenpartners de organisatie ondersteunen bij het uitvoeren van het proces of met welke organisaties informatie wordt gedeeld. Net als bij de module 'Registraties' zijn door de redactie al een aantal ketenpartners ingevuld en gekoppeld aan processen. De organisatie dient nog wel de ketenpartners toe te voegen die specifiek zijn voor die organisatie.

Bij elke organisatie (in de module 'Organisaties') is een tabblad 'AVG' aanwezig. Hierin staan velden waar kan worden aangegeven of er een verwerkersovereenkomst is met die organisatie en waar die zich bevindt.

Tevens is er een veld aanwezig waarmee kan worden aangegeven of de organisatie daadwerkelijk een ketenpartner is of een verwerker. Dit veld zal binnenkort worden verplaatst naar de link tussen het proces en de organisatie (module 'Procesorganisaties'), zodat per proces kan worden aangegeven of de organisatie een ketenpartner is of een verwerker¹¹. Een ketenpartner is een samenwerkingspartner die zelf verantwoordelijk is voor het verwerken van persoonsgegevens en dus een verwerkingsverantwoordelijke is. Indien een ketenpartner betrokken is bij het uitvoeren van een proces door de organisatie is er dus sprake van twee verwerkingsverantwoordelijken die beiden 'het doel en de middelen bepalen van de verwerking van de persoonsgegevens'. Een verwerker is een partij die namens de organisatie persoonsgegevens verwerkt. In dit laatste geval is er een verwerkingsovereenkomst nodig.

4. Openbare bron

Door deze mogelijkheid aan te vinken geeft een organisatie aan dat er persoonsgegevens uit openbare bronnen worden gebruikt om een proces af te handelen. In de praktijk wordt dit door overheidsorganisaties nauwelijks gedaan (alleen in uitzonderlijke gevallen zoals het onderzoeken van fraude). De redactie heeft deze mogelijkheid daarom ook (bijna) nergens aangevinkt.

De vier hierboven beschreven velden geven aan wat de bronnen zijn van de verwerkte persoonsgegevens. Door informatiesystemen te koppelen aan registraties en bij ketenpartners aan te geven welke persoonsgegevens

---

¹⁰ Een registratie moet worden beschouwd als een lijstje met objecten. Een object kan van alles zijn: beleid, burgers (BRP), studenten, bomen, contactpersonen, etc. Een registratie wordt vaak bijgehouden in een informatiesysteem, maar kan ook een excellijst zijn.

¹¹ Bij sommige processen, met name in het Sociale Domein, zijn er organisaties die bij het ene proces optreden als ketenpartner en het andere proces als verwerker.

worden uitgewisseld ontstaat er een compleet beeld over waar persoonsgegevens vandaan komen, waar ze worden gebruikt, waar ze worden opgeslagen en met wie ze gedeeld worden,

5. Informatiesystemen

In het Model-DSP is een module aanwezig voor het beheren van de informatiesystemen. Deze is leeg omdat onze redactie geen inzicht heeft welke informatiesystemen worden gebruikt binnen een organisatie. De organisatie zal dus zelf moeten inventariseren welke informatiesystemen binnen de organisatie worden gebruikt. Door vervolgens de informatiesystemen te koppelen aan de registraties wordt duidelijk welke (persoons)gegevens worden bijgehouden in welke systemen.

Het is ook mogelijk om informatiesystemen te koppelen aan werkprocessen, maar dit is afhankelijk van het beeld dat de organisatie wil hebben van de informatiehuishouding. Voor het verwerkingsregister is het noodzakelijk om informatiesystemen aan registraties te koppelen, maar als de organisatie ook een direct beeld wil hebben over welke processen in welke systemen worden afgehandeld, dan kunnen informatiesystemen ook aan processen worden gekoppeld.

6. Welke persoonsgegevens worden gedeeld met de ketenpartner

In de i-Navigator zijn ook velden aanwezig waarmee kan worden aangegeven welke (categorieën) persoons- of politiegegevens worden uitgewisseld met de ketenpartner of verwerker.

Op het tabblad 'Organisatie' staat al aangegeven of een ketenpartner een bron is voor persoonsgegevens binnen het geselecteerde proces of dat de ketenpartner ook persoonsgegevens krijgt. Door de link tussen het proces en de organisatie te openen (u komt dan in de module 'Procesorganisaties') komen de tabbladen 'AVG(m)' en 'AVG(l)' weer tevoorschijn. Daar kan worden aangegeven of een organisatie persoonsgegevens ontvangt en/of aanlevert.

Lokale aanpassingen, beheer en openbaarmaking

Zelf doen

Om het verwerkingsregister goed te vullen worden er een aantal acties verwacht van de gebruiker:

- *Controleren van de invulling:* komt de situatie die de redactie beschrijft overeen met de situatie bij de organisatie. Zo niet, dan kunt u gebruik maken van het tabblad 'AVG(l)'. Komt u een waarde tegen die niet klopt, laat het de redactie weten, zodat dit voor alle gebruikers kan worden aangepast.
- *Informatiesystemen invoeren en koppelen aan Registraties:* door informatiesystemen te koppelen aan registraties, legt u vast waar persoonsgegevens worden opgeslagen.
- *Registraties completeren:* in elke organisatie zijn registraties die specifiek in die organisatie worden bijgehouden en dus niet door de redactie kunnen worden beheerd.
- *Ketenpartners en verwerkers toevoegen:* ook hier betreft het organisaties die specifiek zijn voor uw organisatie.
- *Categorieën betrokkenen (?):* zie punt 4 van het hoofdstuk **Eisen voor het AVG-verwerkingsregister**. Indien de organisatie haar eigen lijst met categorieën heeft, kunnen die worden opgenomen, maar vooralsnog adviseert VHIC dit niet te doen.
- *Vastleggen organisatie specifieke gegevens:* Naam organisatie, FG, e.d. invullen: dit maakt volgens artikel 30 van de AVG een verplicht onderdeel uit van het verwerkingsregister.

Het beheren van een verwerkingsregister

Indien alles goed is ingevuld, heeft u een DSP dat ook als verwerkingsregister dient. U kunt dit verwerkingsregister via een rapportage in Excel exporteren, maar dit is geen voorschrift vanuit de AVG. Een organisatie dient een verwerkingsregister te hebben, er is geen voorschrift voor de vorm van dat register. Met andere woorden, het DSP is het verwerkingsregister en het beheer van dat register dient dus ook plaats te vinden in de i-Navigator. Het bijhouden van het verwerkingsregister dient een integraal onderdeel te zijn van het bijhouden van het DSP en dus van het beheer van de informatiehuishouding. Bij het overleg met

processeigenaren over welke processen worden uitgevoerd en of de al bekende processen en het DSP nog kloppen, moet de controle van de verwerking van persoonsgegevens worden meegenomen. Het beheren van de informatiehuishouding op meerdere plekken is niet logisch en dient daarom voorkomen te worden.

Openbaar maken

Het verwerkingsregister is openbaar. Vanuit VHIC is er geen bezwaar tegen het op de website zetten van het register. Echter, dit is geen wettelijke verplichting. De organisatie is verplicht betrokkenen *duidelijk* te informeren over wat er met hun persoonsgegevens gebeurt. VHIC vraagt zich af of het op de website zetten van een verwerkingsregister duidelijk is voor de betrokkenen. VHIC adviseert daarom om voor het informeren van de betrokkenen gebruik te maken van voorlichting die is opgenomen in ontvangstbevestigingen, toelichting bij de webformulieren of teksten op de website. Het verwerkingsregister is voor dit doel te onduidelijk en alleen bedoeld voor experts.

Single Point of Truth

De i-Navigator gaat uit van de gedachte dat informatie maar op één plek in de organisatie moeten worden opgeslagen (Single Point of Truth). Dat houdt in dat gegevens over processen in het DSP van de organisatie dienen te worden bijgehouden in één systeem en dat dat systeem leidend moet zijn voor alle andere systemen die gebruik maken van die processen.

Daarom richt de i-Navigator zich op het doel waarvoor zij is ontworpen: *het beschrijven van de totale informatiehuishouding*.

Het verwerkingsregister hoort daar een onderdeel van te zijn.

Veel gebruikers van de i-Navigator maken al jaren gebruik van het pakket en hebben dus een groot deel van hun organisatie en informatiehuishouding al beschreven. Dit hoeft niet nog eens te gebeuren. Het Model-DSP bouwt voort op kennis die er al is en is dus niet bedoeld om alleen te dienen als verwerkingsregister. Informatie uit het DSP wordt ook gebruikt als naslagwerk voor bewaartermijnen, voor het inrichten van zaaktypen in zaaksystemen, voor inventarisaties van de Baseline Informatieveiligheid Overheden, het inventariseren van welke informatie onder de Wet elektronische publicaties (Wep) bekend moeten worden gemaakt via DROP en welke documenten onder de Wet open overheid (WOO) verplicht openbaar moet worden gemaakt op het platform PLOOI. De redactie van het Model-DSP houdt actief in de gaten of wetgeving verandert en verwerkt eventuele effecten op processen in het Model-DSP. *Alle* content wordt dus onderhouden, niet alleen de opbouw van een proces of het verwerkingsregister maar de gehele content (bijvoorbeeld bewaartermijnen, wetgeving, behandeltermijnen, documenttypen of nieuwe processen). Indien een waarde van een proces gewijzigd moet worden omdat wetgeving verandert of omdat de praktijk uitwijst dat een andere benadering nodig is, wordt dat door de redactie doorgevoerd. Dat geldt ook voor het verwerkingsregister. Doel van de redactie is dat de redactie het verwerkingsregister voor alle gebruikers in zijn geheel onderhoudt en dat wijzigingen in processen ook meteen leiden tot wijzigingen in het verwerkingsregister. Dit zorgt ervoor dat de gebruiker zelf maar een minimale hoeveelheid handelingen hoeft uit te voeren om het verwerkingsregister bij te houden en dat dat de verzekerd is van ondersteuning door een ervaren redactie.

Ondersteuning voor VHIC

Het Model-DSP is onderdeel van het VIND Informatiemanagement-licentie van Sdu. Onder deze licentie vallen ook het gebruik van de i-Navigator, de toegang tot de i-NavigatorOpleidingen en toegang tot de E-docmanager. Voor vragen over VIND Informatiemanagement kunt u terecht bij Sdu, www.sdu.nl.

De redactie van het Model-DSP is altijd bereikbaar voor vragen en opmerkingen. Vragen kunt u sturen naar helpdesk.dsp@sdu.nl. De vragen mogen inhoudelijk, functioneel en technisch zijn. De redactie gebruikt uw vragen om het Model-DSP te verbeteren en ondersteunt gebruikers bij het correct toepassen van het Model-DSP. Via regelmatige updates van het Model-DSP en upgrades van het softwarepakket (i-Navigator) worden zowel de content en het pakket al 18 jaar verbeterd.

VHIC kan u ook ondersteunen met het inventariseren van uw processen via een maatwerktraject waarbij het verwerkingsregister een onderdeel kan zijn. VHIC verzorgt ook trainingen, onder andere, voor het opnemen van het verwerkingsregister in uw DSP en het correct toepassen van het Model-DSP in combinatie met de i-Navigator. Kijk daarvoor op www.vhic.nl.

Tevens kan VHIC u in contact brengen met andere gebruikers van het Model-DSP zodat ervaringen kunnen worden uitgewisseld. Neem daarvoor contact op met kcc@vhic.nl.